

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošlj., na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

VOLIVCI!

Deželnozborske volitve so pred durmi. Po krivdi liberalne slovenske stranke vršijo se še po starem, krivičnem volivnem redu! Kljub temu, če pri teh volitvah vsak somišljenik stori svojo dolžnost, postane Slovenska Ljudska Stranka odločujoča v novem deželnem zboru.

Slovenska Ljudska Stranka, doslej stranka brezozirne ljudske opozicije, postane vladajoča stranka v deželi, ki ima skrbeti, da se spolnijo želje ljudstva, zadosti ljudskim pravicam, težnjam in potrebam, v kolikor je to mogoče v okviru deželne samouprave in razpoložljivih sredstev.

To je tisto, za kar se pri teh volitvah gre.

Slovenska Ljudska Stranka se ne straši dela in skrbi, kakor se ni nikdar ustrašila najhujšega boja.

Prva naloga novega deželnega zbora bode temeljita preosnova deželnega reda in deželnega volivnega reda v ljudskem smislu. Večina ljudstva mora dobiti večino v deželnem zboru in odločilen vpliv na deželno gospodarstvo! Slovenska Ljudska Stranka bo to ljudsko pravico kljub vsem spletkam liberalnih ljudskih sovražnikov izvojevala. S to zahtevo stoji in pade naša stranka.

Zajedno se bode Slovenska Ljudska Stranka oprijela z vso vnemo in žilavostjo nujnega in prepotrebne dela za blagor in napredek ljudstva in dežele.

Zavoženo deželno gospodarstvo se bo postavilo na zdravo podlago.

Deželni odbor mora biti neumorno delaven služabnik ljudstva.

Celo deželno upravo in zakonodajo treba nujno preurediti v ljudskem smislu. V ta namen treba tudi korenito preosnovati vse deželne urade. Dežela ne potrebuje le dobrih poslancev in dobrih deželnih odbornikov — potrebuje tudi izvrstnih in zadovoljnih deželnih uradnikov, ki vse svoje moči posvetijo službi dežele in ljudstva.

V vseh panogah deželne uprave in zakonodaje se mora pričeti novo življenje.

Volivci! Slovenska Ljudska Stranka se ne brani nobenega dela in nobene odgovornosti. Slejkoprej bo sledila svojim načelom v smislu svojega jasno začrtanega, obče znanega programa.

Kot prava zastopnica slovenskega ljudstva bode vsestranski spolnjevala svojo dolžnost, biti zaščitnica in služabnica vseh stanov našega naroda.

Kmet in meščan, obrtnik, trgovec in delavec, priprost mož in olikanec — vsi imajo prostora v taboru Slovenske Ljudske Stranke.

Njeno delo pa velja pred vsem tistim, ki so pomoči najbolj potrebni.

Volivci! Slovenska Ljudska Stranka kliče na sodelovanje vse, ki so dobre volje. Nikogar ne odbija, vse vabi na polje plodonosnega dela za blagostanje in napredek naše dežele.

V Vaših rokah, vrli somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke pa je, da bode dan volitve vesel dan: dan naše častne zmage, dan ljudske zmage, dan preporeda za našo ljubljeno kranjsko vojvodino.

V to, vrli somišljeniki po celi deželi, treba Vašega vztrajnega dela v popolni slogi in edinosti.

Vajeni ste dela in zmage: Tedaj na dan volitve vsi na volišče! Nihče naj se ne zanaša, da njegovega glasu treba ni. Vsak naj odda svoj glas za naše ljudske kandidate. — Ne cepite glasov pod nobenim pogojem. — Vsak glas je odločilen.

Naprej na delo, naprej do zmage, po našem geslu:

Z Bogom za ljudstvo!

Osrednji volivni odbor Slovenske Ljudske Stranke.

Volivno gibanje.

GLAVNO ZBOROVANJE ZAUPNIKOV »SLOV. LJUD. STRANKE.«

Impozantno je bilo današnje zborovanje zaupnikov S. L. S. v veliki dvorani hotela »Union«. Glava pri glavi so sedeli in stali moške iz ljudstva, da se končno domenijo o deželnozborskih volitvah. Iz vseh krajev Kranjske dežele so prihiteli: Izpod sneženega Triglava in iz solnčne Bele Krajine so se sešli navdušeni in zvesti pristaši S. L. S., stebri vsega političnega in gospodarskega gibanja.

Zborovanje je bilo mirno in resno. Videlo se je, da je stranka stopila v dobo resnega, odgovornosti se zavedajočega dela, in oba velika govora, ki smo jih slišali, sta bila prava programatična govora, ki dajeta jasen pogled v bodočnost in razodevata neomahljivo, kot skalo trdno vero v zmagovitost načel S. L. S.

Ob prejšnjih shodih zaupnikov je velika dvorana »Uniona« odmevala ogorčenih gromovitih klicev, ko so govorniki bičali liberalce in obsojali njihovo protiljudsko politiko. Danes je bilo mirno. Liberalna brezglava politika je izzvala k večjemu pomilovalen smehljaj; videlo se je, da je z nekim elementarnim mirom na vse ljudstvo legla zavest, da bo liberalne vlade konec po prirodnem nevzdržljivem razvoju.

Dr. Šusteršič je začrtal pot politični borbi, ki se mora končati z zmago opravičene zahteve S. L. S. po razširjanju volivne reforme. Nato je pa dr. Lampe razvil načrt za najbližje gospodarsko delo deželnega zbora, ki kaže, da si je S. L. S. v svesti velike odgovornosti, ki jo prevzame in da ima tudi jasno misel, kako Kranjsko deželo po letih boja in razburjenja privedi v mirnejši štadij plononosnega vsestranskega ljudskega dela na gospodarskem polju.

Za predsednika zborovanj je izvolil zbor zaupnikov g. komerc. svetnika Povšeta, za podpredsednika g. svetnika Špendala iz Tržiča in lokviškega župana Mihelčiča iz Bele Krajine, za zapisnikarja g. župana Stanovnika iz Horjula. Predsednik dā besedo dr. Šusteršiču.

Govor dr. Šusteršiča.

Slavni zbor! Politični položaj v naši deželi je glede na deželni zbor popolnoma jasen in vsakomur znan, rekel bi, da ta položaj razume zadnji pastir na naših planinah; gre se, na kratko rečeno, za volivno reformo za deželni zbor kranjski. To vprašanje stoji v ospredju pred vsemi drugimi vprašanji, in novi deželni zbor bo moral to vprašanje rešiti. Mi ne moremo trpeti, da bi se kričeče krivice, kakor jih vsebuje sedanji deželni volivni red, trajale dalje, ne moremo trpeti, da bi se, razun letos, le še enkrat volilo po starem, krivičnem volivnem redu. Kakšen je ta volivni red, ako 40 tisoč volivcev voli samo 16 poslancev, nasprotno pa pet tisoč volivcev voli 20 poslancev? Kje je pravica, ako pet tisoč zamore gospodariti v deželnem zboru zoper poslance ogromne, osemkratne večine! Prava ljudska stranka tega ne more dopustiti, in zaradi tega smo mi pred šestimi leti začeli v popolnem sporazumu z ljudstvom tisto vojno po celi deželi, ki je šla za tem, da se spremeni volivni red tako, da bo večina volivcev, t. j. večina ljudstva imela tudi večino v deželnem zboru. Jasno nam je bilo, da dobi

dežela dobre ljudske postave in dobro deželno upravo, ki ne bo gledala na nič drugega, nego na koristi ljudstva, le tedaj, ako bo ljudstvo govorilo v našem deželnem zboru in odboru. Gre se torej za najvitalnejše interese ljudstva, ako bijemo boj za volivno preosnovo. Naš dosedanji boj ni bil brez uspeha.

Kakor veste, je pred dvema letoma, leta 1906, vlada sama predložila načrt novega volivnega reda, po katerem bi se priključila dosedanjim volivnim skupinam še splošna skupina z 10 novimi poslanci. V tej skupini bi volil vsakdo, ne glede na to, je-li bogat ali reven, tako kakor volimo poslance za državni zbor. Ta volivna reforma ni prinesla vsega, kar želimo in zahtevamo in kar imamo pravico zahtevati. Naše stališče je in ostane neizpremenjeno, da zahtevamo splošno in enako volivno pravico tudi za deželni zbor. Toda vzeti moramo to, kar je dosegljivo; kajti deželna postava veli, da se zamore spremeniti volivni red samo o prisotnosti treh četrtin vseh poslancev. Vseh poslancev pa je 37, torej mora biti navzočih 28 poslancev, ako se hoče sklepati. Veleposestniki pa imajo 10 poslancev. Če gredo oni iz zbornice, ostane še 27 poslancev. Če bi ti bili tudi edini, po deželnih postavah ne morejo skleniti novega deželnega reda.

Sprememba je mogoča le tedaj, če poslanci veleposestva ostanejo v zbornici, in vladni se je posrečilo tudi to izposlovati. Veleposestniki so bili pripravljeni glasovati za tisto vladno predlogo, po kateri bi ljudstvo dobilo še 10 novih poslancev, v zvezi s katerimi bi v resnici ljudstvo gosposdarilo v deželnem zboru. — Večina odločuje o postavah, voli deželni odbor, večina odločuje, če znaša tudi en sam glas, ali pa 50 glasov. In ker bi nam volivna preosnova, kakor jo je predlagala vlada, prinesla sigurno večino za ljudske poslance, bili smo pripravljeni glasovati za to volivno preosnovo, s pridržkom seveda, da svoj čas zahtevamo veliko več, ker imamo pravico do tega. Drevo tudi ne pade, če se enkrat s sekuro zamahne; na hrib se ne pride z enim korakom — pa, ker ne morem z enim korakom na hrib, ne bom pod hribom ostal in čakal, da mi zrastejo tako dolge noge, da bi bil z enim korakom na vrhu.

Na kakem stališču pa stoji liberalna stranka? Ista pravi: Z volivno reformo se brani koristi veleposestnikov. Toda, kakor rečeno, veleposestniki imajo deset poslancev, ki jim jih nihče vzeti ne more; če gredo ven, ne moremo novega volivnega reda skleniti. Ker so pa veleposestniki tako trdovratni, da se kljub temu, da jih lepo prosimo, nočejo sami obesiti, moramo računati s tem, da imajo v rokah pravico, katere jim v tem trenutku vzeti ne moremo.

Veleposestniki so bili pripravljeni za vol. preosnovo. Znano vam je, da jo je liberalna stranka z obstrukcijo zaprečila. Saj veste o tisti lajni, trobenti, kravjem zvoncu itd. Deželni zbor je šel vsled te obstrukcije pred dvema letoma narazen; sedanje volitve bodo odločile o volivni preosnovi.

Koliko leži liberalni stranki v resnici na poštenu volivni preosnovi, to stoji črno na belem v zapisniku deželnega zbora, in sicer v poročilu ustavnega odseka z dne 13. oktobra 1904. Takrat smo mi od S. L. S., ker smo videli, da ustavni odsek noče napraviti poštene volivne reforme, ko smo

se prepričali, da je večina proti vsaki poštenu volivni reformi, — gosposd je pa so trdili, da so za pošteno volivno reformo! — rekli: pustimo jih same med seboj, bomo videli, kaj bodo naredili. Poročevalec dr. Tavčar je podpisan na poročilu. Čujte, kakšno je to poročilo, in to vrzite o priliki v obraz liberalnim agentom. (Bere.)

»Glede kmečkih občin ne kaže pomnožiti števila mandatov, ker so v naši kronovini zadostno zastopane . . .« 40 tisoč volivcev ima 16 poslancev, to se zdi liberalcem zadostno zastopanje!

»Odsek zedinil se je o tistih principijelnih določilih, koja so razvideti iz končnega odsekovega nasveta.«

Kakšna so ta principijelna določila?

»Obstoječim volivnim razredom je priklopiti nov splošni volivni razred, v katerem bodo tudi volili širši krogi prebivalstva, ki dozdaj niso imeli volivne pravice. — Temu novemu volivnemu razredu se priznajo k večjemu štirje mandati, od katerih pripada eden deželnemu stolnemu mestu, drugi večjim industrijskim krajem, zadnja dva pa ostaneta delom dežele, ki ne bodo volili v Ljubljani ali industrijskih krajih.«

Torej zadnja dva mandata kmetom; da bi pa ti ne imeli preveč pravic, pa ravno toliko industrijskim krajem in Ljubljani, tako da bi krivično razmerje ostalo kakor do sedaj.

Po sedanji postavi se sklepa o spremembi volivnega reda o navzočnosti treh četrtin poslancev z dvetretjinsko večino. Liberalci pa so tudi tu hoteli položaj poslabšati ter so predlagali: »Za sklepanje o nasvetovanih izpremembah deželnega reda in deželnega volivnega reda je potrebna navzočnost štirih petin vseh članov deželnega zbora in pritrditev saj 3/4 navzočih.«

Tako so liberalci sklenili leta 1904. Gosposd je zaupniki! Če bi mi pritrdili taki volivni preosnovi, bi vi imeli popolnoma prav, ako ne bi volili nobenega poslanca S. L. S. Mi bi bili izdajalci ljudskih pravic. Mi pa smo šli svojo pot naprej ter primorali vlado, da je predlagala volivno reformo, ki zagotavlja ljudstvu deset poslancev. Takrat pa so rekli liberalci: To še ni nič, mi hočemo imeti splošno in enako volivno pravico. Tako so govorili, ker so dobro vedeli, da bi veleposestniki ne privolili v volivno reformo na podlagi splošne, enake volivne pravice. Nihče noče biti tako prijazen, da bi se komu drugemu na ljubo sam usmrtil.

Kakšni prijatelji splošne in enake volivne pravice so liberalci, to so pokazali jasno, ko se je šlo za volivno preosnovo za drž. zbor. 15. novembra 1906 so imeli v Ljubljani shod svojih zaupnikov, na katerem so izjavili, da so za enako, splošno volivno pravico ter sklenili, da bodo za njo glasovali. En teden pozneje pa so vsi trije liberalni poslanci: dr. Tavčar, notar Plantan in svetnik ali nadsvetnik Ferjančič glasovali proti splošni in enaki volivni reformi ter zahtevali pluralno volivno pravico, ki bi v svojih posledicah bila taka, da bi tisti, ki je bil eno leto pri vojaki, imel dva glasa, tisti pa, ki je služil tri leta, samo en glas.

Tako stoji s tem, kar liberalna stranka govori o svojem navdušenju za pravično volivno reformo. Črno na belem imamo, da hočejo liberalci ohraniti premoč veleposestva, da hočejo isto za vse čase še bolj utrditi. Saj so zahtevali štiripetin-

sko navzočnost poslancev in tričetrtinsko pritrditev za izpremembo krivičnega vol. reda. Jaz mislim, da je to že vsak izprevidel v celi deželi, kako so liberalcem pri srcu ljudske pravice. Sicer pa moram resnici na ljubo povdarjati, da je meseca novembra lanskega leta bil dr. Tavčar za to, da se napravi kompromis za preosnovo dež. volivnega reda, v smislu, da bi še obstoječi deželni zbor sklenil nov volivni red na temelju vladne predloge in da bi novi deželni zbor bil voljen že po novem volivnem redu. Kdo mu je nasprotoval? To je bil načelnik liberalne stranke župan Hribar, ki je dobil veliko večino svoje stranke na svojo stran in prepričal kompromis. Liberalna stranka se ne more izgovarjati, da ni kriva, če se voli novi deželni zbor še po starem volivnem redu. Ta madež ostane na fraku liberalne stranke na večne čase, in za to bo tudi ljudstvo z njo obračunilo.

V sedanji volivni borbi se liberalcem ne godi posebno dobro, saj se na kmetih nihče ne upa več povedati, da je liberelec. Tri-, štirikrat štempljani liberalci so danes razžaljeni, če se jim reče, da so liberalci. Oni pravijo: Jaz sem »neodvisen kmet«. Vsa dežela se seveda smeje takim »neodvisnim kmetom«. Če pride kdo iz popolnoma tujih krajev in mi poreče: Jaz nisem liberelec — jaz mu verjamem, dokler ni nasprotno dokazano; ampak da ljudje, o katerih vemo, da so bili desetletja liberalci, zdaj trdijo, da niso — to je pa preneumno. Čudno je na vsak način, da se ti »neodvisni kmetje« pokažejo vedno, kadar so volitve razpisane; ko se bližajo volitve, slečejo drug za drugim liberalne suknje, pa niso več liberalci. Meni se ti ljudje pravzaprav smilijo. Pri vsakih volitvah so tepeni. Jaz se čudim, da so še voljni pustiti, da S. L. S. na njih hrbtih šteje svoje glasove. Bilo bi menda bolj pametno, če bi doma ostali in tam čakali na svoja liberalna nebesa.

Na kmetih si liberalci pomagajo z »neodvisnimi kmeti«; za mesta, kjer jim tudi nekoliko prede, tam so iznašli drug tobak, ki ga mestnim volivcem mečejo v oči. Meščanom pravijo, da hočemo mi mesta popolnoma zadušiti. Jaz sicer ne vem, kako se mesta zadušuje . . . Pravijo, da smo sovražniki mest, da hočemo, da bo kmet preplaval mesta itd. Mi bi bili slabi prijatelji kmetov, če bi jim rekli: pojdite in požgite mesta. Ravno tako slabi prijatelji kmetov bi mi bili, kakor so liberalci slabi prijatelji meščanov, katere hujskajo proti kmetom. (Konec. prih.)

• • •

Na današnjem shodu zaupnikov

so bile sprejete candidature, kakor so jih sklenili krajevni zaupniki. Ker gospod Vehovec ni sprejel candidature, je bil namestu njega kandidatom proglašen gospod Mandelj, c. kr. uradnik tobačne tovarne v Ljubljani, rodом iz Št. Vida pri Zatičini. V notranjskih mestih podpira »S. L. S.« neodvisnega kandidata gospoda Verbiča, v gorenjskih mestih gospoda Otona pl. Detelo, v kranjskih kandidira samostojno gosp. Tomaž Pavšlar, v Škofji Loki samostojno gospod J. Hafner.

Shodi.

Včeraj 9. t. m. sta v Selcih nad Škofjo Loko sta na lepem shodu govorila kandidata S. L. S. Demšar in Zabret in g. prof. Jarc. Na Vojskem in Konomljah sta imela

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M.

Infadoos nas je videl, ko smo gledali tja in je opomnil:

»Tamkaj je konec ceste,« je dejal in kazal na one gore, ki so bile med Kukuanci znane pod imenom »Trije čarodejci«.

Zakaj je tam konec?» sem vprašal.

»Kdo vé?» je odgovoril in zmajal z ramo, »gore so polne jam in med njimi se nahaja velika globel. Tjekaj so imeli modri starih časov navado hoditi, da dobe ono, po kar so prišli v to deželo, in tamkaj so sedaj pokopani naši kralji na »Kraju smrti«.

»Po kaj so prihajali?» sem vprašal radovedno.

»Ne, ne vem. Moji gosposd je, ki prihajajo iz zvezd, bi morali to vedeti,« je odgovoril s hitrim pogledom. Očividno je vedel več, kakor je hotel povedati.

»Da,« sem nadaljeval, »prav imaš, na zvezdah vemo mnogo stvari. Čul sem n. pr., da so modri starih časov prihajali v te gore po svitke kamene, lepe igrače in rumeno železo.«

»Moj gosposd je moder,« je odgovoril hladno, »jaz pa sem samo otrok in ne mo-

rem govoriti s svojim gosposdom o takih stvareh. Moj gosposd mora govoriti s staro Gagool v kraljevem mestu, ki je celo tako modra kakor moj gosposd,« in obrnil se je v stran.

Kakor hitro je odšel, sem se obrnil k ostalim in pokazal na one gore. »To so Salomonovi dijamantni rudokopi,« sem rekel.

Umbopa je stal pri njih očividno zaptopljen v svoje misli kakor navadno in je vjel moje besede

»Da, Makumazahn,« je rekel v zuluškem narečju, »dijamanti se nahajajo tam in ti jih boš dobil, ker vi beli moške tako zelo ljubite igrače in denar.«

»Kako veš ti o tem, Umbopa?» sem vprašal ostro, ker nisem imel rad njegovega skrivnostnega govorjenja.

On pa se je nasmeljal. »Sanjalo se mi je o njih ponoči, o beli moške,« je rekel, nato pa se je zavrtel na peti in odšel.

»Kaj vendar,« je dejal Sir Henry, »ima naš črni prijatelj? On vé več kakor se mu zljubi povedati, to je jasno. Mimorede rečeno, Quatermain, ali je kaj čul o mojem bratu?«

»Ničesar, vprašal je vsacega, s katerim se je sprijateljil, toda vsi zatrjujejo, da nikdar niso videli nobenega belega človeka.«

»Ali mislite, ali je sploh prišel semkaj?» je opomnil Good, »kajti mi smo pri-

šli semkaj samo po čudežu; ali je mogoče, da je prišel brez zemljevida?«

»Ne vem,« je rekel Sir Henry žalostno, »vendar mi nekaj pravi, da ga bomo našli.«

Počasi je zašlo solnce in nato je nenkrat nastala taka tema, da bi jo bilo skoro prijeti. Nobenega prehoda ni bilo med dnevom in nočjo, nobenega mehkega prehoda, kajti v tej zemljepisni širini ni mraka. Sprememba dneva v noč je tako nagla in popolna, kakor sprememba življenja v smrt. Solnce je zašlo in zemlja je bila zavita v sence. Toda ne za dolgo; kajti glej, tam na vzhodu se zažari; nato se prikaže okrogel rob srebrne svetlobe in kmalu pogleda poln lok vzhajajočega meseca čez plan in razliva svoje goreče puščice daleč naokoli in napolnuje zemljo s slabim svitom.

Stali smo in opazovali ljubki prizor, zvezde pa so obledevale pred tem čistim veličanstvom in naša srca so se čutila vznemena vzpričo lepote, ki si je nismo mogli predstavljati, še manj popisati. Moje življenje je bilo divje, čitatelj, in malo je bilo stvari, ki so bile vredne, da sem življal, in ena izmed njih je, da sem videl vzhajati mesec nad deželo Kukuancev. Kmalu nato je naša premišljevanja prekinil naš vljudni prijatelj Infadoos.

»Ako so moji gosposd je izpočiti, gremo dalje proti Loo, kjer je pripravljena za moje gosposde kočja za današnjo noč. Mesec

sedaj lepo sveti in tako ne bomo mogli zgrešiti poti.«

Bili smo zadovoljni in tekom ene ure smo bili blizu mesta, ki se je videlo naravnost neizkončno veliko, kakor so kazali tisočeri ognji taborišč. In Good, ki je vedno ljubil slabe dovtipe, ga je nazval »Brezmejni Loo«. Kmalu nato smo dospeli do okopovega jarka z vzdigljivim mostom, kjer nas je sprejelo rožljanje orožja in glasno klicanje straže. Infadoos je povedal geslo, ki ga nisem mogel slišati, nato je straža pozdravila in mi smo šli dalje do glavne ulice velikega mesta. Po skoro polurni hoji mimo neštevilnih vrst koč se je Infadoos ustavil pri vratih male skupine koč, ki so obdajale majhno dvorišče, ter nas obvestil, da so to naša »borna« bivališča.

Stopili smo notri in opazili, da je bila za vsacega izmed nas pripravljena ena kočja. Te kočje so bile boljše, kakor vse, kar smo jih dosedaj videli, in v vsaki se je nahajala kar najboljša postelja iz kož, ki so bile razgrnjene preko modrocev dišeče trave. Tudi večerja je bila pripravljena za nas, in kakor hitro smo se umili z vodo, ki je stala v lončenih vrčih pripravljena, nam je nekoliko mladih žensk lične zunanosti prineslo praznega mesa in sočnatih koruznih storžev, lično razvrščenih na lesenih krožnikih ter so nam vse to z globokimi pokloni ponujale.

(Dalje prihodnjič.)

shod kandidat S. L. S. Lavrenčič in drž. poslanec Gostinčar. V Dobrepoljah je imela včeraj »Kmečka zveza« javen ljudski shod, na katerem sta govorila kandidata S. L. S. A. Bartol in Fr. Jaklič.

V Borovnici je 9. t. m. imela »Kmečka zveza« za vrhniški okraj shod, na katerem je g. poslanec Povše govoril o ranah kmečkega stanu in njegovi opomoči, č. g. Anton Skubic iz Vrhniške pa o združitvi kmečkega stanu in o kmečkih zvezah. Shod je bil prav dobro obiskan. Z navdušenjem so se zborovalci izjavili, da bodo volili poslancem g. Povšeta in dr. Šusteršiča.

V litjskem okraju.

Včeraj je bil jako dobro obiskan volivni shod v Šmartnem pri Litiji. Predsedoval je načelnik kmečke zveze. G. Fr. Košak je v svojem govoru naglašal potrebo volivne reforme in zasluge Slovenske ljudske Stranke za kmečki stan ter podal sliko deželnega gospodarstva glede dohodkov in izdatkov. — Dr. Lampe je govoril o nekaterih nalogah bodočega deželnega zastopstva glede na potrebe kmečstanu. G. dekan Rihar je priporočal S. L. S., ki je prava ljudska stranka in brani ne le gospodarskih, ampak tudi duševne in verske koristi slovenskega ljudstva. Izvajanja vseh govornikov so bila burno odobravana. Volili bomo Košaka in dr. Lampeta in tretjega, ki ga določi glavno zborovanje zaupnikov v Ljubljani.

Shod v Trnovem na Notranjskem.

Včeraj popoldne je bil mnogobrojno obiskan shod v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Poslanec dr. Žitnik je poročal o delovanju državnega zbora ter o raznih za kmeta in delavske stanove sploh važnih predlogih glede na razne davke. Omenjal je tudi mnogih korakov pri raznih uradih za državno podporo vsled toče in drugih uim. Vlada je dovolila že pred tedni kranjski deželi 171.000 kron, od katerih je za postojnski okraj določenih 25.000 kron. Poslanci S. L. S. pa so vložili že davno še drugo prošnjo za podporo v nakup potrebnega sena. Ministrstvo je, pravi poslanec, v petek to prošnjo poslalo deželni vladi z naročilom, da hitro poroča o pomankanju sena in nasvetuje, kaj je mogoče storiti v tem oziru. Nato je govornik obširno govoril o nalogah deželnega zbora in deželnega odbora. Končno izjavi, da kandiduje za deželnega poslanca v tem okraju edino le zato, ker hoče tem več časa in dela posvetiti okraju, ki ga zastopa tudi v državnem zboru. Z ozirom na nesnovane napade v »Notranjcu«, da je »lenuh« itd., izjavi govornik: Le političen lopov more trditi, da kot poslanec pasem lenobo. Ni ga dneva, da ne bi pritiskal kljuk ali pisal nebroj prošenj. Sicer pa se zmenim kakor za lanski sneg, kaj piše »Notranjec« o meni. (Živahno pritrdjevanje.) Predsednik shodu, ki je trajal v najlepšem redu dve uri, gospod nadučitelj Ravnikar pozivlja navzoče, naj vzdignejo roke, ako soglašajo s predlogom, da sta kandidata za deželni zbor Fran Drobnič in dr. Ignacij Žitnik. Kandidaturi sta bili soglasno sprejeti.

Shod v Št. Petru in Trnju.

Včeraj dopoldne je bil shod v Trnju, kjer je govoril bivši poslanec in kandidat g. Fr. Drobnič. Popoldne ob 3. uri je bil shod v Št. Petru; govorila sta kandidat g. Fr. Drobnič in g. dr. Pegan.

»Narodova« blamaža.

»Slovenec« je konstatiral, da je »Narodova« notica, da je baron Beck kranjskemu deželnemu predsedniku baronu Schwarzu naročil, naj prepreči kandidaturu gospoda okrajnega glavarja Detele, čisto navadno izmišljotina. Zdaj pa poroča tudi »Tagespost« od 9. t. m. iz merodajnega vira, da je »Narodova« vest čisto izmišljena. Nemški list to utemelji tudi s tem, da bi kako nasprotovanje ministrskega predsednika proti kandidaturi Detelovi tudi ne odgovarjalo stališču vlade, ki ga je dozdaj zavzemala tudi nasproti liberalni stranki, »kajti vlada nikoli ni ničesar imela proti aktivni udeležbi političnih in državnih uradnikov na političnem življenju in njihovi izvolitvi v deželni zbor ali občinski svet«. Menda »Narod« zdaj uvideva, da je njegova blamaža glede na kandidaturu Detelovo vsepopolna in korenita.

Če hočejo sedaj gg. »Narodovci« blamirati se še bolj in v ljubljanskem občinskem svetu jutri skleniti resolucijo na Becka, jim to veselje mirnim srcem privoščimo. Uradništvo bo pa tako spoznalo, kake »prijatelje« ima v »Narodovi stranki«.

Liberalni kandidat za Gorenjsko.

Včeraj so gorenjski liberalci imeli v Lescah pičlo obiskan shodek, na katerem so postavili liberalnega kandidata proti poslancu Pogačniku. Liberalni kandidat je neki Gogala iz Nove vasi. Gorenjci, pre-skrbite mu sijajno blamažo!

Socialnodemokraški shod

Je bil včeraj v nedeljo ob 10. uri dopoldne v »Mestnem domu« v Ljubljani. Otvoril je shod sodrug Bartel, ki je bil tudi izvoljen za predsednika. Bilo je okoli 150 do 200 ljudi. Glavni in edini govornik je bil gospod E. Kristan, ki je povdarjal, da socialni demokratje zato postavljajo kandidate za deželnozborske volitve, ker hoče s tem pokazati delavstvu resno voljo, da hoče izvojevati splošno in enako volivno pravico za deželni zbor. Volivna reforma za deželni zbor pa naj bo kakršnakoli, »klerikalcem« bo prinesla večino. Toda to sploh ni nobena nesreča. Kdor je protiklerikalec, ta se ne more bati klerikalne večine. Če ima S. L. S. priložnost, da vrši svojo dolžnost, a je ne vrši, potem bo že ljudstvo govorilo. Nočem reči, da bi delavstvo moralo pospešiti zmago klerikalcev. Razlika je, pomagati komu do zmage, ali računati z zmago. Vladi splošna in enaka volilna pravica za deželne zbore ni prijetna. Če bi vlada ne sankcionirala volivne reforme, bi mogel doseči kaj deželni odbor, ako bi bil močnejši. Deželni odbor bi moral biti drugače sestavljen, kot je sedaj. Vlada lahko razpusti deželni zbor, toda deželni odbor ima pravico zahtevati račun od vlade. — Liberalna stranka nima resne volje za splošno in enako volivno pravico. Ona bi sprejela vsako volivno reformo, ako bi se priklonili k veleposestniški skupini tudi oni, ki plačujejo 200 kron letno davka. — Zadnji čas vodi liberalna stranka boj proti enemu samemu kandidatu. Da je ta taktika popolnoma napačna, da nasprotujejo najprimitivnejši svobodi, zato se gospodje ne menijo. Zakaj bi ne smel okrajni glavar kandidirati kot vsak drug državljan? Stranka, ki kliče barona Becka na pomoč proti takemu kandidatu, nasprotuje najprimitivnejšim svojim principom. Ne prositi za pomoč Becka, ampak volivno pravico naj pribori ljudstvu, da bo to govorilo. A brez pritiska od strani ljudstva, delavstva, se volivna reforma ne bo zvršila. Reformirati se bo moral ljubljanski občinski svet in tudi drugi občinski sveti. Začeti se mora odločno akcijo. Naloga vseh posameznih organizacij je, da delajo v tem smislu, in če ne bo drugih sredstev, se bo treba prijeti demonstracij, ki pa morajo biti več, kot da se gre na ulico in se vpije. Naše deželnozborske kandidature so protestne kandidature onih, ki zahtevajo volivno pravico. — K besedi se po Kristanovem govoru nihče ni oglasil, nakar je predsednik ob 11. uri zaključil shod.

ZA RAZDOLŽENJE URADNIKOV.

Tajnik centralne hranilnice dunajskega mesta, dr. Oton Phillih, je izdelal načrt za uradniški kreditni zavod, po katerem bi se razdolžilo uradništvo. Predvčerajšnjim se je s to zadevo bavilo finančno ministrstvo. Ta zavod prične poslovati že meseca majnika.

IZBOLJŠANJE PLAČ ČASTNIKOM IN MOŠTVU.

Predlog Latour-Schraffl glede na izboljšanje plač častnikom in moštvu se je razdelil med člane vojnega odseka. Vlada je pripravljena predlog podpirati. Splošno mnenje je, da se bode ogrska delegacija morala udati. Predlog je sledeči: Za uredbo plač častnikom se od 1. januarja 1908 do sistematične ureditve tega vprašanja dovoli kredit 6.300.000 K, za mornariške častnike 360.000 K, za povišanje plač in hrane moštvu 5.000.000 K.

AMERIŠKA ŽELEZNICA NA BALKANU.

Severna Amerika dela na to, da ji podeli Turčija koncesijo za zgradbo železnice iz Bara na Balkan.

DERSCHATTOVO STALIŠČE OMAJANO?

Praga, 9. februarja. »Prager Tagbl.« poroča z Dunaja, da je stališče železniškega ministra Derschatte v nemški ljudski stranki omajano. Baje se namerava dati justični portfelj poslancu Sylvestru.

KUROPATKINOVA KNJIGA KONFISCIRANA.

Peti zvezek »Spominov« generala Kuropatkina je oblast konfiscirala.

Dnevne novice.

+ Umrl je danes, 10. februarja, zjutraj gospod Peter Majdič, veleposestnik in lastnik valjčnega mlina v Zgornjih Jaršah, star 85 let. Bil je ranjki veren katoličan, velik dobrotnik katoliških naprav, ubožcev in sploh domačega okraja. Zadnja leta je na svoje stroške sezidal šolo v Jaršah. Bil je plemenit značaj in ljubljenec ljudstva. Naj v miru počiva!

+ Vlada in Lahl. Oficielno glasilo italijanske istrske liberalne stranke »Idea Italiana« poroča 8. t. m., da je vlada namera-

vala vzeti Trstu vse konstitucionalne pravice, poslovaniti s primerno volivno reformo istrski deželni zbor, v Pulju za vedno nastavitvi vladnega komisarja in potem na podlagi novega volivnega reda to občino spraviti v oblast mornarice in Hrvatov, poddržaviti ondi policijo, omejiti združevavno svobodo itd., da pa se je tem nameram odločno uprl cesar. »Indipendente« je vedel poročati, da je Beck tržaškemu županu to tudi sporočil. Zdaj pa »Piccolo« značuje te vesti za netočne, dasi na Dunaju veje istrskim italijanskim svobodomislemcem skrajno sovražni duh. Kar se tiče trditve lista »Idea Italiana«, da bo vlada oktroirala nivo volivno reformo za puljski in tržaški občinski svet, pripominja »Piccolo«, da to vkljub tradicionalnemu reakcionarstvu dunajske vlade ni prav nič verjetno. Vest o avdienci tržaškega župana pri Becku je prišla seveda tudi v rimsko oficijozno »Tribuno«, opremljena s krvavimi barvami mučeništva.

+ Graški prorektor dr. Holl je demisioniral.

— Za zagrebškega župana je bil v soboto zopet izvoljen dr. Amruš.

— Proforski izpit iz prirodoslovja je napravil na dunajski univerzi suplent na hrvaški gimnaziji v Pazinu g. Rudolf Pregelj. Čestitamo!

— Umrla je v Podcerkvi gospa Ivanka Perušek, rojena Modrijan, učiteljica v Starem trgu pri Ložu dne 7. februarja v 40. letu svoje dobe. Podučevala je na starotrški štirirazrednici kakih 17 let in je bila pri mladini splošno priljubljena. Svetila ji večna luč!

— Umrl je v Zagrebu hrvaški politik odvetnik dr. Marijan Derenčina.

— Pokopali so v Gorici v četrtek vpo-kojenega realčnega profesorja Karola Schwarzerja. Pokojnik je dosegel starost 58 let.

— II. pedagoški - katehetski tečaj na Dunaju se prične 16. in traja do 29. februarja. Katehetje, ki se udeležijo tečaja, pa nimajo sredstev, dobe izjemoma 50odstotno vožno olajšavo na državni železnici v tretjem razredu osebnih in brzovlakov. Kdor bi se hotel olajšave poslužiti, naj se obrne pismeno na vodstvo prireditve Dunaj, I., Bäckerstrasse 14, naj naznani svoje ime, stan, vožno pot, ter priloži 1 K za pristojbino. Vodstvo bo potem samo vse potrebno uredilo.

— Smrtna kosa. V Šturiji pri Ajdovščini je umrl g. Fr. Šapla, c. kr. oficijal voj. registrature star komaj 28 let. Legel te tako mlad v grob — žrtev vojaške službe. Kot nadporočnik se je prehladil na vaji v trdi zimi, kar mu je povzročilo jetiko. Hiral je potem dolgo časa, se zdravil v raznih zdraviliščih, a vse ni pomagalo nič.

— Dobro znamenje bližajoče se spomladi. Gospod A. Gabrijelčič iz Brezij je vjel dne 6. t. m. živega kljunača. Kaj ga je zmotilo, da nas je tako zgodaj obiskal, je težko dognati. E dini menda ni, lovci, na noge!

— Prostovoljno gasilno društvo v Radovljici vabi najljudneje k plesnemu venčku, ki se vrši dne 16. svečana 1908 v zgornjih prostorih hotela »Bastl« v Radovljici. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Pri plesu svira godba c. in kr. pešpolka grof Beck št. 47 iz Gorice. Vstopnina: gospodom 2 K, gospe in gospičice proste, članom gasilnih društev 1 K.

— Konferenca Sodalitatis za žužemberško dekanijo bode v torek, 11. t. mes., v Žužemberku.

— Umrla je v petek v Spodji Šiški gospa Antonija Perko. — V lhanu je umrla v starosti 77 let gospa Marija Vodnik, rojena Cajhen.

— Burja na Kvarnerju. Vsled burje, ki traja že ves teden, je zelo oviran promet ladij po vsem Kvarnerju. Večji parniki imajo zamude, manjši se pa niti ne upajo iz pristanišč.

— Dva milijona narodnega kolka je razpečala »Lega Nazionale« v enem letu.

— Občinski svet v Vergoracu v Dalmaciji je razpuščen.

— Gospa Irma Polak je te dni z velikim uspehom gostovala v Oseku.

Ljubljanske novice.

Ij Zabavni večer »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov«. Kakor nas vsaka prireditve našega vrlaga »Katol. društva rokodelskih pomočnikov« preseneti s kako zanimivo novostjo, tako tudi včerajšnji zabavni večer ni bil brez značilnih posebnosti. Na sporedu so bile primerno predpustnemu času točke, ki so vzbujevale živahno veselost, tako da že dolgo časa ni bilo toliko dobre volje in zabave kot sinoči, toda posebno hvalevredno je to, da so bile vse tako dobro naučene in premišljeno prednašane. Pevski zbori, ki jih je vodil z znano duhovitostjo in spretnostjo g. P. Gorjup, so imeli velik učinek,

h kateremu sta zlasti pripomogla vrla tenor- in bariton-solo (gg. Kovač in Erman). In kaj naj rečemo o igralcih? Izborna in prikupljiva sta bila gg. Vrančič in Peterlin kot kmečka rekruta. Veliko marljivost in vrlo spretnost je kazal nastop g. Vrečarja v dramatičnem prizoru »Morilec«. Odlična v maski, petju in kretanju sta bila gg. J. Ložar in Fr. Pajk. Vsi igralci pa, ki so nastopili v burki »Za letovišče«, so bili tako sigurni v svojih vlogah, da jim je občinstvo navdrušeno izraževalo glasno in zasluženo pohvalo. — Značilno za prireditve »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov« je zanimanje, ki ga ima za nje slavno ljubljansko občinstvo. Čuli smo, da so bili že včeraj opoldne prodani vsi sedeži za zabavni večer, ki se je vršil zvečer ob 6. uri.

Ij Umrl je vpokojeni nadučitelj Franc Raktelj v 75. letu svoje starosti. Služboval je v Starem trgu, Cerknici, Oblaku, Radovljici, Dobrovi in Ljubljani. Cesar ga je odlikoval z zlatim zaslužnim križcem in častno svetinjo za 40letno službovanje. N. v m. p.!

Ij Viktorja Fetticha-Frankheima, 11-letnega sina brivca Fettich-Frankheima, pogrešajo od petka sem. Fant je gimnazijalec in je, predno je odšel z doma, vzel s seboj flobert-pistolo in Robinzona. Ima kapo-astrahanko, sivi zimski jopič in temne hlače.

Ij Javno predavanje. Opozarjamo na jutrišnje predavanje č. g. kanonika Sušnika, ki bo točno ob pol 8. uri zvečer v dvorani »Slov. kršč. soc. zveze«.

Ij Umrla je v soboto popoldne učiteljska vdova Marija Podobnik v 77. letu starosti, stanujoča Pred škočijo št. 16.

Ij Nesreča. V soboto popoldne se je peljala po Mestnem trgu delavka v tobačni tovarni Uršula Grošeljeva, žena uslužbenca Katoliške tiskarne, s svojim 4letnim sinkotom. Na sredi mestnega trga je deček pogledal skozi okno in pri tem pritisnil na kljuko kočijinih vrat. Vrata so se odprla, deček pa je padel iz kočije in se na glavi, brčkone težko telesno poškodoval. Poškodovanega dečka je mati takoj pustila zdravniško preiskati in ga odpeljala na svoj dom.

Ij Kako je Kunčič nosil meglo na most poročamo v kratkem.

Ij Kneginja Windischgrätz ložira v »Unionu«.

Ij Občni zbor »Obrambne zveze zavednih obrtnikov« se je vršil včeraj. Poročilo smo morali vsled preobitega gradiva odložiti za jutri.

Razne stvari.

Oropana hanka.

V noči od 5. na 6. t. m. so tatovi vionmili v Tropavi v banko »Merkur«, kjer so odnesli le 187 K denarja, poleg tega pa vrednostnih papirjev za 30 do 35 tisoč K. Med vrednostnimi papirji so štiri ljubljanske srečke s številkami 60.726, 73.536, 39.839 in 11.539. Nadalje so odnesli več šlezijskih komunalnih obligacij, obligacije peštanske komercialne banke, dve dunajski komunalni srečki, srečke avstrijskega in italijanskega rdečega križa. Tisa srečke, 6 5% ruskih rent, julijsko rento, več februarjskih rent s kuponi, ogrsko hipotečno srečko in več diverznih kuponov. Tatvine sta sumljiva dva 25 do 30 let stara moška, izmed katerih je bil eden okoli 175 cm visok, vitek, je nosil temen ulster in črn mehak klobuk, drugi je bil mnogo manjši, je nosil svetlorjavo, dolgo zimsko suknjo in nizek, trd klobuk. Na licu mesta sta pustila zlomljen manšetni gumb, dolgo, plavo bucko, velik, dolg nov sveder, žago, centralni sveder in »Kurier Warszawski« od 12. januarja t. l. Kakor se vidi, Wasiński je učenci še niso ugnani in imamo pričakovati še nadaljnih tozadevnih senzacij. Bankir je obljubil za izsleditev 500 kron nagrade. Torej pozor pred nakupom.

Benetke se rušijo.

Iz Benetk se poroča, da preti zgodov. palači Fondaco de Tedeschi, kjer se nahaja sedaj glavna pošta in telefon, nevarnost, da se poruši. Preiskovalna komisija je že zaukazala premestitev poštnih uradov drugam. Poslopje podprejo.

Snežni viharji v Avstriji.

V Gloggnitzu je snežni orkan poškodovai strehe. Nihče se ne upa na cesto. — V Tarnopolu je železniška proga zasnežena in promet ustavljen. Neki vlak je v snegu obtičal. 220 oseb dela, da ga izkoplje iz snega. Od kmečkih hiš se vidijo samo dimniki. Drugi vlak je skočil iz tira in so potniki morali lačni čakati osem ur na pomoč. — Zaradi snežnega viharja je v Fenyohazi zadel brzovlak v tovarni. En zavirač je vsled pridobljenih ran umrl, med potniki je pa samo eden lahko ranjen.

Snežni viharji na Češkem.

Praga, 10. februarja. V nedeljo dopoldne je divjal tu velikanski sneženi vihar, ki je povzročil veliko škodo. Iz celega Češkega prihajajo poročila o orkansem snežnem viharju, ki je napravil v prometu mnogo škode. — Iz Komotave se poroča: V Smrečnem gorovju divja že nad 12 ur neprestano velikanski snežen vihar, ki je napravil v gozdih in livadah veliko škodo. Železniški promet je v nevarnosti.

Volkovi napadli škofa.

Ko se je srbski škof Sava nedavno peljal iz Belgrada v svojo rezidenco Kraljevo, toliko da ni postal žrtva volkov. Trop volkov je napadel voz, in le s težavo se je posrečilo spremstvu, da so nekaj volkov pobili, druge pa razgnali.

Telefonska in brzolavna poročila.

JOŽEF COTIČ UMRL.

Miren pri Gorici, 10. febr. Tu je umrl vrl krščanskosocialni organizator Jožef Cotič, večletni predsednik »Katoliškega delavskega društva«, ki si je pridobil neumrljivih zaslug za krščanskosocialno prombu na Goriškem. Zapušča več nepre-skrbljenih otrok.

VOLIVNO GIBANJE NA GORIŠKEM.

Gorica, 10. februarja. Včeraj je »S. L. S.« priredila po Goriškem osem volivnih shodov. Najlepši je bil na Sovenci pri Števerjanu v Brdih, kjer je 400 volivcem govoril državni poslanec Fon, ob istem času se je vršil shod »agrarcev« v Števerjanu, na ta shod pa ni bilo nobenega človeka. »Agrarci« so morali zapustiti svoj shod in priti na naš shod. Mermolja je z njimi prišel poslušat, a se ni upal oglasiti k besedi. V Kojskem je govoril poslanec Fon, v Sempasu kandidat Anton Klančič in dr. Dermastia. V Cesti pri Sv. Križu na Vipavskem se je zbralo 250 volivcev, v Avčah je govoril kandidat Zega, v Kobaridu in v Bovcu so govorili kandidata dr. Brečelj, župan Kosmač in urednik Kremžar. Cerkljanska »Kmečka zveza« je imela shod v Gorjah pri Cerknem. Liberalci in »agrarci« so imeli z soc. demokratičnim »agrarcem« Verčonom slab shod v Križah.

DEMENTI GLEDE URUSOVA.

Dunaj, 10. febr. Vest, da namerava odstopiti ruski poslanik na Dunaju, knez Urusov zaradi železniških načrtov Avstrije na Balkanu, je čisto neosnovana.

BOSANSKA DEPUTACIJA.

Dunaj, 10. febr. V parlament je prišla bosanska deputacija, da izroči delegaciji svoje peticije.

ŽELEZNICA V MITROVICO.

Dunaj, 10. febr. Sultan je dovolil, da trasirajo železnico v Mitrovico avstrijski in turški inženirji.

GRAŠKO REKTORSKO VPRAŠANJE.

Gradec, 10. febr. Volitev novega rektorja se vrši v petek ali soboto. Na vrsti je juridična fakulteta.

DR. LUEGERJEVA BOLEZEN.

Dunaj, 10. febr. Dr. Lueger je nekoliko boljši, vendar je njegova bolezen jako opasna in zdravnike jako skrbi. Dne 14. t. m. se odpelje dr. Lueger v Lovrano.

ODPUŠČENI DELAVCI.

Dunaj, 10. febr. Radi stavke je tukajšnja tovarna lokomotiv odpustila 2800 delavcev.

PROTEST ANGLEŠKIH PROTESTANTOV.

London, 10. febr. Angleški protestanti so protestirali proti temu, ker se je kralj Edvard udeležil rekvije po portugalskem kralju.

SILNI SNEŽNI ZAMETI V GALICIJI.

Lvov, 10. febr. Železniške zveze so vsled silnih zametov še vedno pretrgane. V vzhodno Galicijo ne more oditi noben vlak in tudi sem ni prišel noben vlak.

NAMERAVANI ATENTAT PRI POGREBU PORTUGALSKEGA KRALJA IN PRESTOLNASLEDNIKA.

Lizbona, 10. febr. Pri pogrebnih slovesnostih v Lizboni je policija v cerkvi zapazila sumljivega moža, ki je imel ponarejeno brado. Policija je sumljivega moža aretirala. Domneva se, da je nameraval izvršiti atentat.

Madrid, 10. febr. Vlada je odredila ostro cenzuro nad brzojavkami.

NESREČA PRI POGREBU PORTUGALSKEGA KRALJA.

Lizbona, 10. febr. Ko je slavnostni pogreb se pomikal po cestah, se je podrla streha neke tržnice. Več oseb, ki so stale na strehi, je ranjenih.

POGREBNE SLAVNOSTI.

Lizbona, 10. febr. Mimo izpostavljenih trupel kralja in prestolnaslednika je defiliralo 10.000 oseb.

VOLITVE NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 10. febr. Volitve za parlament se bodo vršile aprila meseca.

343

Za srčno sočutje ob času bolezni, smrti in pogreba naše nepozabne, sedaj v Bogu spavajoče soproge, mamice in stare mamice, gospo

Ane Spindler

ter za darovane krasne vence izrekamo tem potem svojo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani — Št. Vidu, dne 10. februarja 1908.

Rodbini Spindler-Lenarčič.

MATI IN HČI ZGORELI.

Poznanj, 10. febr. Tu je pogorela velika hiša. Neka vdova in njena hči sta se v ognju zadušili in zgoreli. Več drugih oseb je ranjenih.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 9. februarja.

Pšenica za april	11-94
Pšenica za oktober	10-40
Rž za april	10-39
Koruzza za maj	6-88
Oves za april	8-

Efektiv: brez prometa.

Zahvala. 344

Rodbina Peterlin-Poljančeva zahvaljuje se tem potom vsem udeležnikom pogreba gospoda

Andreja Peterlina

v prvi vrsti prečastiti duhovščini gg. uradnikom in učiteljem, cenj. gasilnemu društvu in deputaciji »Sokola« gospodom pevcem za prekrasno petje in vsemu občinstvu ribniške doline, ki so v tako obilnem številu spremlili našega nepozabnega očeta na njegovi zadnji poti v Hrovačo.

Tem potom zahvalujemo se tudi gosp. dr. Schifferju za njegov požrtvalen trud in skrb med boleznijo in sploh vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje pismenim potom ali s svojo navzočnostjo pri pogrebu.

Darovalcem krasnih vencev najpriskrnejša zahvala.

Ribnica 10. februarja 1908.

355

Bogu vsemogočnemu je dopadlo odpoklicati k Sebi v boljše življenje našega iskreno ljubljenega nepozabnega očeta oziroma starega očeta, blagorodnega gospoda

Petra Majdiča star.

posestnika paromlina v Jaršah pri Mengšu

ki je danes zjutraj ob 4. uri v 85. letu svoje starosti, po dolgi zelo mučni bolezni, večkrat previden s svetimi zakramenti za umirajoče, izdihnil svojo blago dušo.

Truplo nepozabnega pokojnika bode jutri, dne 12. februarja, ob 1/44. uri popoldne v hiši žalosti slovesno blagoslovljeno ter nato na župnijskem pokopališču v Mengšu položeno v rodbinsko rakev k večnemu počitku.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi v Mengšu ter v raznih drugih cerkvah.

Nepozabnega rajnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Jarše pri Mengšu, dne 10. februarja 1908.

Franjo Majdič, posestnik paromlina v Jaršah, **Vinko Majdič**, posestnik valjčnega mlina v Kranju, **Peter Majdič**, posestnik paromlina v Celju, sinovi.

Vsi vnuki in vnukinje.

Odda se takoj v najem

samostojna hiša

na gričku v Konjušnih ulicah 11. Trnovo. Obstoja iz dveh sob, kuhinje in drugih pritliklin. Zraven je tudi majhen vrt in nekaj sadnega drevja. — Več se poizve pri mesarju **Pu'richu**, Hradskega vas pri »Mesarju«.

351 6-1

Vrtnarja

samskega ali oženjenega brez otrok, sprejme takoj **grevčina** na Gorenjskem. Vse drugo gové iz prijaznosti gospod **Alojzij Korsika**, umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani.

342 3-1

343

Potrtega srca naznanjamo, da nam je naš iskreno ljubljeni oče, gospod

Frančišek Raktelj

šolski ravnatelj v p., imetelj zlatega križca za zasluę in častne medalije za 40 letno zvesto službovanje

v starosti 74 let umrl, previden s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb bode v torek 11. t. m. ob polu treh popoldne iz hiše št. 5 Gledališke ulice na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 10. febr. 1908.

Rudolf, župnik, Minka, Teodor, c. i. kr. stotnik.

Spretnega knjigovodjo

ki je večš trgovskega poslovanja, popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika, sprejme

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

354

Iščete se trije pridni in poštteni

HLAPCI

kateri so navajeni konj, za fijkakerijo, nastop takoj. Popraša se »Hotel nova pošta«

Kranj.

348 2-1

301 2-1

Ne le v začetku

Izdelaovala Je **PRVA KRANJSKA TOVARNA TESTENIN** dobre testenine, da privabl kupce, — kakor se Je dejalo — ampak kakovost Je vedno ista. Sezite :: tedaj po »PERATETAN«! ::

Podružnica i v Spljetu. i

Delniška glavnicai

11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na vložne knjižice in na žiro-račun proti **4 1/2 %** obrestim.

Vloge na tekoči račun, koje ostanajo vsaj **60 dni** naložene, obrestuje proti **8dnevni** odpovedi s

5 %.

Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica i v Celovcu. i

Rezervni fond: i

11 K 200.000. 11

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 35, Mala strana, Most, ulica 17, Radon, Brno, Unika Lips, Odkla Kamalon, Hornvaki Szomborg, Wöding, Novi Jitla, Placa, Svltava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 16, II. Tabernstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vagai Kenuwaga), III. La-wingasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 66 a, VI. Gumpendorferstr. 28, VII. Mariahilferstrasse 74, VIII. Lerchenfelderstrasse 133, IX. Alservstrasse 32, X. Favoritenstrasse 69, XVIII. Währingerstrasse 63, XIX. Döblinger Hauptstr. 12, XIX. Hauptstrasse 25.

Menjalnična delniška družba 45 180 173

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako kapital K 20.000.000. Reser zaklad K 8.500.000

Najkulantnojši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, devis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Državni zbor.

Dunaj, 7. svečana 1908.

Trgovinsko ministrstvo.

Odsek je po daljši razpravi, o kateri sem že poročal, odobril nasvetovane postavke v proračunu za osrednje vodstvo, in sicer: Plača osrednjega vodstva 6.881.620 K, za carinski, industrijski, delavski in obrtniški svet 116.500 K, za trgovinska poročila 267.000 K, za razne deželne, krajevne, strokovne in druge razstave 40.000 K, za avstrijski trgovinski muzej 144.000 K, za obrtniške zadrage 19.000 K itd. Vsi ti stroški se proračunavajo na 7.670.710 K. Pripomnim, da v tem računu niso stroški za pospeševanje obrtništva in rokodelstva v znesku 933.370 K. V razpravi se je največ govorilo o organizaciji novega ministrstva. Razni govorniki so tudi izražali željo, naj se ustanovi poseben obrtniški svet, kakor sta industrijski in delavski. Istotako naj vlada stori vse potrebne korake, da obrtniške zadrage, dobe več naročil za zalaganje armade.

Direktni davki.

Zemljiški davek se izračuna na podlagi čistega katastralnega prinosu po odšteti 15 % popusta. Za leto 1908. se zemljiški davek proračunava na 53.500.000 kron, torej več za 400.000 K, kakor v minulem letu. Za Kranjsko se določa 995.000 kroi, za Štajersko 3.450.000 K, za Koroško 1.053.000 K, za Istro 425.000 K, za Goriško 420.000 K itd. Zemljiškega davka se je vsled ujem zadnja leta odpisalo povprek na leto 7.599.000 K.

Hišni davek se proračunava skupno na 93.650.000 K, in sicer hišnorazredni davek na 10.650.000 K, hišnonajemniški davek na 83.000.000 K, in sicer za Kranjsko hišnorazredni davek 265.000 K, najemniški 590.000 K, za Štajersko hišnorazredni 615.000 K in najemniški 3.860.000 K, za Koroško hišnorazredni 185.000 K in najemniški 665.000 K, za Istro hišnorazredni 155.000 K in najemniški 455.000 K, za Goriško hišnorazredni 120.000 K in najemniški 450.000 K itd.

Pet odstotni hišni davek se proračunava na 8.264.000 K.

Pridobnina bode vrgla 35.470.000 kron, in sicer na Kranjskem 430.000 K, na Štajerskem 1.440.000 K, na Koroškem 490.000 K, v Istri 140.000 K, na Goriškem 130.000 K itd.

Krošjarina pa iznaša skupaj le 198.000 K, največ na Nižnjem Avstrijskem, 45.000 K, na Češkem 60.000 K, na tretjem mestu pa je Kranjska s 15.000 K.

Pridobnina od podjetij, ki polagajo javne račune, se proračunava na 56.400.000 K.

Rentni davek se proračunava na 9.280.000 K, in sicer za Kranjsko 130.000 K, za Štajersko 480.000 K, za Koroško 100.000 kron, za Istro 47.000 K, za Goriško 45.000 kron.

Osebnih dohodarin pa raste od leta do leta; za tekoče leto je v proračunu 60.900.000 kron, torej od lani več 2.030.000 K, in sicer za Kranjsko 510.000 kron, za Štajersko 2.780.000 K, za Koroško 550.000 K, za Istro 320.000 K, za Goriško 270.000 K itd.

Davek od višjih plač se proračunava na 2.462.000 K.

Dohodki davčnih eksekucij se proračunavajo na 2.108.000 K, in sicer za Kranjsko 46.000 K, za Štajersko 117.000 kron, za Koroško 20.000 K, za Istro 43.000 kron, za Goriško 24.000 K itd.

Za mudne obresti od davkov tudi današnja državne dohodke; za leto se proračunava 1.300.000 K.

Vsi dohodki naštetih realnih in osebnih davkov bodo po proračunu za leto 1908. donesli državi **322.552.000 kron.**

Stroški tega poglavja pa bodo po proračunu iznašali 8.762.900 K, in sicer: Odškodnine strankam in remuneracije uradnikom pri določanju davkov 88.200 K, odškodnine strankam v Dalmaciji, ki so bile preje brez zemljišk. davka 2.671.000 kron, prispevki deželam v smislu zakona iz leta 1896. skupaj 6.000.000 kron. Kranjska dobi 73.816 K, Štajerska 318.118 kron, Koroška 76.171 K, Istro 42.042 K, Goriška 38.993 K itd.

Odsek je prekinil razpravo in se nadaljuje v torek.

PROTIPOLJSKA RAZLASTIVNA POSTAVA OD KOMISIJE PRUSKE GOŠPOSKE ZBORNICE BISTVENO IZPREMENJENA.

Berolin, 9. februarja. Komisija pruske gosposke zbornice je po sedemurni seji od vlade predloženo in od poslanske deželne zbornice potrjeno protipoljsko po-

stavo bistveno izpremenila, in sicer sledeče:

Razlastiti se ne smejo:

A) Cerkve in pokopališča,

B) posestva cerkva ali verskih družb,

C) posestva pobožnih ustanovščin,

D) posestva rodbinskih fidejkomisov, ki kot taka obstojijo že deset let,

E) vsa posestva, ki so že deset let nepretrgano v eni roki,

F) vsa posestva, ki jih posestnik poseduje kot testamentarični ali zakoniti dedič od svojega zakonskega druga (moža ali žene),

G) ako je posestvo v več rokah, je razlaščenje izključeno, ako so dani pogoji E) in F) pri vsakem posestniku.

Pruska gosposka zbornica je, kakor se vidi, znatno omilila barbarski zakon, in, dasi bi bila pravica zahtevala, da se zakon sploh odkloni, je gosposka zbornica vendar globoko osramotila poslansko. Vladni zastopnik je na vse kriplje delal, da se komisija premisli. Ako plenum sprejme amendent komisije, bodo nastale za vlado velike težkoče.

PO UMORU PORTUGIŠKEGA KRALJA.

Pogrebni sprevod od palače do cerkve sv. Vincenta se je vršil mirno in v redu. Konsignirano je bilo vojaštvo. Oddale so se običajne salve. Pri pogrebu so bile vse države zastopane po posebnih odposlanstvih. — Kralj Manuel II. je pomilostil pomorščake, ki so se leta 1906 uprli. — Joao Franco si je dal celo brke obriti, da je lažje pobegnil. — Po vseh večjih mestih inozemstva so se vršile sožalnice za portugalskim kraljem. — Zarotniki so nameravali polastiti se parlamenta, mestne palače, kraljeve palače in vojašnic, potem pa umoriti Franca ter kraljevo rodbino deportirati v Brazilijo. — Pravi kraljevi morivci se skrivajo med ljudstvom in se je bati novih nemirov. — Policija je konstatirala, da je umor bil dogovorjen v neki kavarni, kjer se shajajo socialisti in republikani. — Dobri poznavavci razmer so, dijo, da bo republika v kratkem proglašena. — Obedve kraljici, Amalija in Marija Pija hočeta deželo zapustiti.

RAUCH »DELUJE«.

Zagreb, 9. febr. Državno pravdnitvo je naperilo proti »Hrvatski« obtožbo, ker je ta list pozival v nekem svojem članku k »ločitvi Hrvatske od Ogrske«.

TROZVEZA V OGRSKI DELEGACIJI.

Pri debati o proračunu zunanjega ministrstva priporoča Okolicsanyi zunanjemu ministru, naj nastopi proti rumunski iridenti na Ogrskem. Hrvat Babić polemizuje proti zvezi z Nemčijo. Ugron postavi za načelo balkanske politiki: »Balkan balkanskim narodom!« Polemizira proti laški iridenti. Aerenthalovi železniški načrti na Balkanu mu ugajajo. Grof Zichy povdarja, da mora Avstro-Ogrska vpoštevati Slované, ako hoče na Balkanu napredovati. Ta razvoj pa se mora vršiti mirno. Hrvat Vinković odklanja proračun, ker Avstrija ne vpoštevja Slovanov.

DELAJSKO MINISTRSTVO.

»N. W. Tagblatt« poroča, da se bodo obrtnošolske zadeve izločile iz agend naučnega ministrstva in pridobile delavskega ministrstvu. Rudniški oddelek bo vodil von Weber, vodni von Förster.

AGRARNO GIBANJE NA RUMUNSKEM.

Bukarešt, 10. februarja. V okraju Vaslui se kmetje zopet puntajo in hočejo, da se izvede od kralja obljubljena zemljiška reforma. Več agitatorjev je zaprtih.

NIHILISTIČNI NAPAD NA CARJEVO RODBINO.

Berolin, 10. februarja. »Lokalanzeiger« poroča iz Pariza: Po privatnih poročilih so odkrili nihilistični napad na cerjevo rodbino.

KRITIČEN POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 10. februarja. Razburjenje med armado in mornarico traja dalje. S. t. m. so zaprli več podčastnikov, ker so se hoteli upreti. Iz dobro informiranega vira se poroča, da so se v noči po kraljevem umoru v vojašnici 16. pehotnega polka vojaki med seboj bojevali. Bivši diktator Franco je zato pobegnil, ker so ujetniki, ki jih je novi kralj Manuel II. dal iz zaporov izpustiti, izjavili, da se bodo nad Francem maščevali, tudi ako bi pobegnil na konec sveta.

JEZIKOVNO VPRAŠANJE NA ČEŠKEM.

Praga, 10. februarja. »Narodni Listy« so obelodanili zaupno odredbo praškega višjega deželnega sodišča na vsa predsedstva okrožnih sodišč na Češkem. V nji se opozarjajo okrožna sodišča na zadnje odločitev najvišjega sodišča glede jezikovnega vprašanja na Češkem, po ka-

teri je češki jezik po vsem Češkem v vsakem kraju z nemškim enakopraven. Okrožna sodišča naj vsa podrejena sodišča opozore na to odločitev. Imenovani list citira nato kot ilustracijo k odločitvi najvišjega sodišča sledeči slučaj: Praški odvetnik dr. Trdlca je dne 6. t. m. vložil pri okrajnem sodišču v Marijinih Varih tožbo v češkem jeziku na povračilo 1000 kron. Okrajno sodišče v Marijinih Varih je pa z ozirom na odločitev z dne 7. t. m. tožbo a limine zavrnilo, češ, da ni spisana v jeziku, ki je pri sodišču v Marijinih Varih v navadi.

SNEŽNI VIHARJI NA SEVERNEM NEMŠKEM.

Berolin, 10. februarja. Iz cele severne Nemčije se poroča o velikanskih snežnih viharjih, ki so napravili na telefonskih in brzojavnih zvezah mnogo škode. Na Poznanjskem je vihar odnesel z mnogo hiš strehe. 15 metrov visok dimnik neke kemične tovarne se je podrl vsled viharja.

PROTI MODERNIZMU.

Monakovo, 10. februarja. »Allgem. Zeitung« poroča, da se je razšel v Münstru odbor za reformo nemških katoličanov, ker se je grozilo, da se uvede proti njemu cerkveno kazensko postopanje.

IGNACIJ PLENER OBOLEL.

Dunaj, 10. februarja. Bolezen se bivšemu finančnemu ministru Plenerju, ki je zdaj star 97 let, ni izpremenila. Je malo in je zelo slab. Vzlic temu še ni neposredne nevarnosti, da bi umrl.

VOJVODA UBIL OČETA.

London, 10. februarja. Iz Luisvilla (Kentucky) se poroča, da je vojvodo iz Hargisa ustrelil lastni sin. Vzrok dejanju je ta, da oče ni hotel sinu dati za njegove pustolovščine denarja.

FRANCO V SORODU S KNEZI PALLAVICINI.

Milan, 10. februarja. Bivši portugalski diktator Joao Franco se namerava stalno nastaniti v Genovi, kjer ima veliko sorodstvo. Njegova žena je namreč markiza Pallavicini iz velikega plemenitaškega rodu, ki je tudi po Avstriji zelo razširjen. Franco ima v Genovi velika posestva.

SRBSKE KRIZE.

Belgrad, 10. februarja. Prestolonaslednik je preklcal svoja pisma na predsednika skupščine Jovanoviča in izjavil, da bo apanažo šele po tozadevnem glasovanju v skupščini sprejel ali pa odklonil. S tem je ministrska kriza odpravljena.

ANGLEŠKA MORNARICA.

London, 10. februarja. Admiral John Fisher je pisal uredniku lista »Observer« pismo, kjer ga v imenu admirali-tete pozivlja, naj objavi, kdo je pisal v »Observeru« 2. t. m. članek o angleški mornarici. Fisher upa, da bo urednik admiraliteti ugodil, ker se tozadevni članek opira na tajne akte in sklepe, ki jih ni bilo mogoče drugače izvedeti, kakor nepoštenim potom. Urednik »Observera« zdaj na to odgovarja, da se dotični članek ne opira na oficijelne listine, ampak na dejstva, ki jih vsakdo lahko izvč, kdor se bavi z mornariškim vprašanjem. Dotični članek je javil, da je admiraliteta sklenila bojno ladjeve še nadalje pomnoževati z ozirom na Nemčijo.

SPOR MED TURČIJO IN PERZIJO PORAVNAN?

Carigrad, 10. februarja. Sultan je perzijskega poslanika zelo ljubezljivo sprejel. Sultan je obenem zapovedal turškemu divizijskemu generalu Fasył paši, da mora takoj zapustiti perzijsko ozemlje.

TURČIJA IN BOLGARIJA.

Carigrad, 10. februarja. Turška vlada je nasproti novemu bolgarskemu ministrstvu še vedno jako rezervirana in od njega pričakuje oficijelno programatične izjave.

FINSKI GENERALGUBERNATOR NE ODSTOPI.

Stockholm, 10. februarja. »Svenska Telegrambyrau« poroča iz Helsingfors, da je vest, da je finski general gubernator N. N. Gerard prosil carja za vpo-kojenje, neresnična. Pač pa je res, da je položaj na Finskem zelo kritičen.

MAROKO.

Pariz, 10. februarja. General d'Amade poroča: »Napad sovražnikov na tabor v El Mekki se je vršil v noči od 5. na 6. t. m. Po boju v notranjosti tabora so naši sovražnika zasledovali do Settata. To je trajalo 21 ur. Na naši strani so trije mrtvi, 24 je ranjenih.

NEZGODA PRI POGREBNIH OBREDIH V LIZBONI.

Lizbona, 10. februarja. Patriarh lizbonski je v cerkvi sv. Vinc. ciebriral rekvijem za don Carlosa in prestolonaslednika. Trupli ostaneta nekaj časa še izpostavljeni. Pri pogrebnem sprevodu se je zgodila mala nezgoda. Neki voz, na katerega se je spravilo več gledavcev, se je tedaj, ko se je pomikal mimo žalni sprevod, podrl in nekaj ljudi je bilo lahko poškodovanih.

RUSIJA.

Gospodarski položaj l. 1907. — Šolstvo.

Leto 1907 znači v gospodarskem ozi-ru za Rusijo preobrat na boljše. Sicer še ni zajamčena za gospodarski razvoj potrebna varnost oseb in imetja, tudi izseljevanje ni padlo (500.000 oseb se je izselilo iz Rusije), toda ponehali so vsaj veliki štrajki. Zlasti predilna industrija se je povzdignila, predilnih strojev so si v letu 1907 nabavile ruske tovarne za 53% več kot l. 1906. Lodz, kjer se je zaprlo toliko tovarn, tvori še vedno izjemo, toda razmere so se vzlic temu izboljšale v toliko, da se bodo že letos pokazali uspehi. Moskovski industr. okraj se je zelo popravil, izvoz kovin v Italijo se je zelo povečal. Draginja je še vedno občutna. Kar se tiče trgovine, so se v Sibiriji (Irkutsk, Tomsk, Nikolajevsk) ustanovila mnoga podjetja, zlasti lepo se razvijajo trgovinske zveze z Mongolijo in Mandžurijo. Živinoreja in trgovina z mesom je še vedno slaba. Denarni promet je ugoden; hranilničnih vlog v državnih ranilnicah je bilo za 1035 milijonov rubljev začetkom l. 1907, koncem leta pa 1144 milijonov. — Splošno šolsko dolžnost namerava naučni minister vpe-ljati polagoma od l. 1908—1917. Z ozirom na finančno obremenitev je ta namera seveda združena z velikimi težavami. Leta 1917 bi po izpeljani postavi rabili mesto dosedanjih 167.000 učiteljev najmanj 500 tisoč, nadalje 265.000 šol, torej bi šolski budget bil za 103.350.390 rubljev višji kot sedanj. Treba bi bilo tudi zlomiti veli-kanski odpor kmečkega prebivalstva proti splošni šolski dolžnosti. L. 1907 je obiskovalo na Ruskem šolo 13.250.079 otrok.

PROTI MODERNISTOM.

Papež je profesorja dogmatike na monakovskem vseučilišču, Schnitzerja, suspendiral. Obenem je nuncij vladi predlagal, da se Schnitzer odstavi.

NASI.

Rim, 7. februarja. Razsodba v procesu Nasi se bo po vsej priliki razglasila 14. t. m. Vse jo z napetostjo pričakuje. Zadnje priče — večinoma resortni šefi in uradniki ministrstev — pričajo ugodno za Nasija.

Tržne vesti.

Dne 8. februarja 1908.

Ko smo zadnjič poročali o znatnem padcu žitnih cen na budimpeškem trgu, smo upali, da se bo končno položaj izboljšal. A ta teden nam je prinesel zopet znatni poskok cen. V pričetku tedna smo sicer dobili še nižje cene, zato pa so nenadoma poskočile v sredo za več ko 40 vinarjev, a to le efektivna in aprilska pšenica. Oktoberski kur si je pridobil le okoli 10 vinarjev medtem ko je rž šla še nižje. Predvčerajšnjim je april zopet začel padati in je do včeraj zopet izgubil do 30 vinarjev, efektivna cena pa je izgubila le nekaj vinarjev. Izgube v cenah so prišle nenadoma brez očitvidnega vzroka v sredi zime, brez znatnih ponudb prve roke. Čez mejo tudi ni prišlo zrnje, da bi potlačilo cene. Vzrok je le v terminski kupčiji Budimpešte in njene špekulacije. Tako je tudi z omenjeno hoz cen. Tudi za to ni bilo povoda in si je ne moremo razlagati, timmanj ker se je vršil ves boj le za aprilsko blago. Ako je efektivna pšenica tudi poskočila, je to pač pripisovati dejstvu, da so mlini prišli na trg in so začeli bojazljivo in tiho poizvedovati po cenah. Ker je bilo malo blaga na trgu, so vsled zanimanja mlinarjev to malenkost dvignili v ceni. Glede na terminski kurz in na njegov poskok se mora iskati vzrok le v hipni premoči hosistov. Za tako razliko (3/1. april K 11-49, 5/1. K 12-13, toraj kar za K 0-64 višje in včeraj je znašal kurz K 11-89, toraj zopet padel za K 0-24) ni bilo nobenega drugega povoda kakor ki smo ga navedli.

Povdarjati moramo dejstvo, da je v Avstriji zrnje cenejšje kot na Ogrskem in da se kupujejo v Avstriji za Ogrsko mesto narobe. V Avstriji pri nižjih cenah ne primanjkuje blaga.

Kar se tiče konzuma, se ta ni dal vzdramiti od padajočih cen in zdaj, ko so zopet dvignili cene, pa še manj. Kupčija je

precej mrtva, efektivnega blaga je malo na trgu, kupcev pa tudi za to malenkost ni.

Moka. Zadnja leta je avstroogrski konzum resorbiral tudi vedno rastočo produkcijo poljedelstva, vsled tega si kar ne morejo misliti, da bi se konzum tudi lahko reducirail, in s tem niti ne računajo več. Toda visoke cene se le ne dajo popolnoma zvaliti na konzum. Kmetovalec štedi pri vsakem zrnu, pek dela itak majhne žemlje, še manjše štruce delavčeva žena, ki ne more računati na večji zaslužek. Obrača ti zato vsak vinar dalje časa med prsti, raje kupi krompir, ki se pač ni toliko podražil ko moka. V eni družini se pozna sicer malo ali v milijon družinah se štedenje pri moki pozna in to čutijo najbolj mlini, ki so računali dedno z normalnimi razmerami. Reduciranje obrata jih ne reši velikih zalog moke. Primorani so bili, da o ceni nekaj popuste. Posebno ržena moka je precej padla, medtem ko so otrobi ostali neizpremenjeni. Budimpešta notira povprečno pšenično moko 0 K 18, 1 K 17-70, 2 K 17-40, 3 K 17-20, 4 K 17, 5 K 16-80, 6 K 16-40, 7 K 15-60, 7½ K 14-60, otrobe drobne 6 K, debele K 6-15 (vse za 50 kg).

Spirit. Položaj neizpremenjen.

Kava. Kupčija je sicer majhna, ali cena se drži, posebno Brazilija drži cene.

Mast. Mlačnost trga je neizpremenjena.

Hmelj. Neizpremenjen.

Usnje. Cene so se začele dvigati, promet je postal živahniji.

Semena. Cena rdeče deteljice je nekoliko padla, konzum je pokrtil najnujnejšo potrebo, ker se manj povprašuje. Lucerna se malo ponuja, vsled tega se dviga v ceni.

Seno in slama. Za mešano blago je tendenca mlačnejša, za poznejšo dobavo pa stalna.

Živina. (Dunaj.) Pitani ogrski voli 66 do 90, drugi 60 do 77, krave 56, svinje pitane 84 do 100 (v kronah za 100 kg žive teže).

Denarni trg. Avstro-Ogrska je bančno obrestno mero znižala na 4inpol odstotkov. Eskompt menic, varantov in efektov znaša tedaj 4inpol odstotkov posojila, na državne in vrednostne papirje pa 5inpol odstotkov. V teku štirih tednov je šla banka od 6 odstotkov na 4inpol odstotke nazaj. Le pol leta je trajala druginja, ki je bila za avstrijske razmere jako občutna.

Cerkveni letopis.

Knezoškoj v salezijanskem zavodu v Radni. Lep in vesel je bil praznik sv. Frančiška saleškega, katerega je povzdignil s svojo nazočnostjo knezoškoj dr. Anton B. Jeglič. Na predvečer slovesnega praznika, potem ko je knezoškoj blagoslovil novo kapelo, je bila zanimiva akademija. Potem ko je sal. duhovnik pozdravil vladiko, so se vrstila zanimiva deklamovanja v poeziji in prozi, ki so proslavljala sal. ustanovnika, kateremu je sv. cerkev izkazala čast, da ga je prištel v vrsto častitljivih. Govore je oživljalo okusno petje, ki je spremljalo praznik povsodi: pri akademiji, v cerkvi, v obecnici. Veliko pozornost je vzbujal tudi mali orkester, ki je večkrat skoraj očaral. Vsem je dopadla znanstvena bogoslovna disputacija med salez. bogoslovci o hipostatični združitvi dveh natur v Jezusu Kristusu. — Drugi dan ob sedmih je knezoškoj daroval presv. daritev, ob desetih pa asistiral pri slovesni sv. maši, katero je daroval dekan Franc Schweiger. Med sveto mašo je škof z lepimi besedami navduševal zbrano množico, kako naj stopa po poti izveličanja in še posebno poudarjal, kako je sal. družba prav za sedanje čase delo božje Previdnosti. Praznika se je udeležilo tudi več sosednih duhovnikov.

Proda se

308 3-3

hiša v Ljubljani

iz proste roke, z dobro idočo trgovino, kavo- in čajetočem.

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

Zavarovalnica proti ognju

išče izurjenega 329 3-1

potovalnega

uradnika

proti plači in pr. viziji. Reflektira se samo na dobro in kvalificirano os. — Ponudbe pod št. „329“ odpošlja „Slovenca“

Proda se iz proste roke takoj

hiša na Gorenjskem,

v kateri se nahaja dobro vpeljana prodajalna in žganjetoč. — Dnevni promet 60—80 kron.

Naslov lastnice pove iz prijaznosti uprava „Slovenca“.

286 5-4

Služba — organista

se odda s 1. aprilom t. l. **Št. Vidu nad Ljubljano.** Plača po dogovoru. Prednost imajo taki, ki so vsaj nekoliko izurjeni v **hranišničnem poslovanju** in ki znajo poučevati tamburaški zbor. Prošnje naj se pošiljajo do **10. marca na župni urad.**

333 2-2

Belo goriško vino in kraški teran

iz lastnih vinogradov
prodaja od 56 litrov naprej M. Pipan
v Ljubljani, Zlokarjeve ulice šte. 9.

Popolna oprema za novorojence, otroško perilo za vsako starost v zalogi priporoča znana trgovina perila **C.J. Hamann, Ljubljana.**

Perilo lastnega izdelka.
1870 ustanovljeno 1870.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojanila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajske ceste št. 18, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

1878 26-9

Pohištvo

zu spalne in jedilne sobe

moderno, solidno domače delo, ima
::: ceno napredaj :::

FERDO PRIMOŽIČ, mizar. mojster,
Ljubljana, Hilsnerjeve ulice 5.

299 8-3

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Umetniške podobe klasičnih in modernih mojstrov, zgodovinske, pokrajinske, genre-slike in druge, v umetniško dovršenih okvirih ter v vsa-keršni velikosti in slogu primernemu slogu pohištva in oprav imamo v veliki izbiri na razpolago.

Knjigovodstvo. I. del. Spisal Ivan Podlesnik. Vezano K 3-20. Prepotrebna knjiga, odlikujoča se posebno po priročnih tabelah, je nujne važnosti za izobraževalna društva, čebelice, gospodarska društva in podobna, zlasti zato, ker je v slovenskem slovstvu edina v svoji vrsti po svoji točnosti in temeljitosti. Prvi pogoj vsakemu zdravemu podjetju je red in urejeno knjigovodstvo; obrtniki, trgovci, gospodarji, društva itd naj sežejo po tej jasni in pregledni, vsakemu umljivu knjigi.

Pouk zaročencem in zakonskim. Spisal župnik Janez Zabukovec. Vezano K 1-40. Praktično uporabljivost te knjige dokazuje že to, da se je izkazala druga izdaja za prepotrebno. Ker se v njej upošteva že najnovejši odlok v cerkvenozakonski zakonodaji „Ne temere“ in ker je pouk za zaročence in zakonske največjega pomena v modernem času, ko je treba v prvi vrsti moralno in socialno dvigniti družino, ki je temelj državi, je ta knjiga zlasti za duhovne pastirje neobhodni pogoj za uspešno pastoralno delovanje.

Malo življenje. Povest. Spisal dr. Fr. Detela. (Ljudske knjižnice 4. zv.) Broširano K 1-—, vezano K 1-90. To knjigo priporoča priljubljenost pisatelja, ki kakor le malokdo umeva naše ljudstvo in se zlasti v tej povesti odlikuje po realističnem opisovanju kmečkih značajev.

Kobzar. Izbrane pesmi Tarasa Ševčenko z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjem; prevlel Abram Jos. (Leposlovne knjiž. 5. zv.) Broširano K 2-40, vezano K 3-60. „Kobzar“ največjega maloruskega pesnika se bo udomačil med Slovenci, ker je pričujoči prevod oskrbel najboljši strokovnjak v ukrajinskem slovstvu med Slovenci, Josip Abram, ki je prevodu dodal globokoumevni slovstveni in življenjski uvod.

Mešani in moški zbor. I. zvezek. Uglasbil župnik Jakob Aljaž. K — 60. Obsega Gregorčičeve: Domovini, Nvesti, Zveni mi, za mešan in Naša zvezda, Ujetega ptica tožba, Soči, za moški zbor. — Te skladbe ne potrebujejo priporočila; gospod skladatelj sam skromen in priprost, umeva popolnoma posluš našega ljudstva, a ne da iz rok svojih umotvorov dokler niso popolnoma dovršeni. Zato pa tudi naši pevski zbori z veseljem segajo po Aljaževih skladbah. — Istotako priporočamo društvenim zborom tudi novo zbirko:

Venček narodnih pesmi, za mešan zbor. I. in II. zv. Harmoniziral Alojzij Mihelič. Oba zvezka K 1-—.

Lavrantske litanije. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster (z novim besedilom). K — 40.

Litanije presv. srca Jezusovega. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster (z novim besedilom). K — 40. — Te litanije se držijo popolnoma novega cerkvenega besedila; prirejene so za mešan, kakor tudi samo za moški ali samo za ženski ženski zbor. Poje jih lahko vsak tudi manj izvežban zbor; da so pa kljub svoji lahkoti in priprostosti pravi umotvor, nam jamči ime velezaslužnega gospoda skladatelja.

Dom in Svet za leto 1908. Celoletna naročnina K 10-— S tem letnikom se je „Dom in Svet“ povzpela visoko nad vse leposlovne liste, zavzema pa tudi častno mesto v vseh slovaških publikacijah te vrste. Kar bo najbolj potegnilo naše berivaželjno občinstvo na letošnji „Dom in Svet“, je povest

ljudskega pisatelja dr. Detele: „Rodo-ljubje na deželi“. Na višini je tudi ilustracijski del „Dom in Sveta“, prvo številko diči dovršena umetniška priloga, ki bo tudi v prihodnjih številkah.

Herder's Konversations-Lexikon. III. Aufl. 8 vezanih zvezkov v originalni polfrancoski vezbi, (S tekstom, risbami, slikami in tabelami. Vsak zvezek 1700—1900 strani s polstranskimi predali.) Cena K 120-— Vsebinska tega naučnega slovarja so: Kratkost sestavkov, (Mayerjev in Brockhausov slovar imata vsak po 17 zvezkov) točnost, preglednost in zanesljivost, jako nizka cena. Kdor ima stari Meyerjev ali Brockhausov naučni slovar in si želi oskrbeti najnovejši Herderjev konverzacijski leksikon, ta ju lahko izmenja in se mu zato vračuni pri izmenjavi za Mayerjev ali Brockhausov leksikon kateregakoli 28-8 K Za starejšo izdajo Herderjevo in pa Manzov ali Piererjev leksikon 12 K.

Illustrierte Weltgeschichte. — Widmann Fischer, Felten. 4 vezani zvezki K 60-—. Kdor si ne more nabaviti obširne Weissove „Svetovne zgodovine“, temu bo pričujoča ilustrirana svetovna zgodovina izborna služila, ker se odlikuje po pregledni kratkosti, trenostjo in zanimivosti. Slike, umetniške priloge in facsimili stoje na višini časa.

Die Frauenfrage. Spisal P. Augustin Rösler. Broširano K 9-60; vezano K 11-28. Slovitelo strokovnjaka v ženskem vprašanju je nekako protidelo proti znani Beblovi „Die Frau“. Knjiga je zbudila veliko pozornost tudi v nasprotniškem taboru, zlasti pa med socialno demokracijo. Pripravljajo se prevodi v vse svetovne jezike. Izčrpana je vsa, stara in moderna literatura v tem vprašanju. Temeljnost se družu z zanimivim osvetljevanjem vseh tozadevnih problemov.

Die Gewerbeordnung. Textausgabe mit Berücksichtigung aller durch die bisherigen Novellen, einschließlich des Gesetz vom 5. Februar 1907 vorgenommenen Abänderungen und Ergänzungen. Herausgegeben von Dr. Laurenz Gsetzner. Broširano K 2-40. Kdor hoče proučevati obrtno zakonodajo, mora seči po tej najnovejši izdaji. Zlasti pa je praktičnega pomena in vporabljivosti za obrtni stan, ki se izkuša dvigniti in uveljaviti svoje težnje.

Novi vinski zakon, tiskan na kartonu, 70 vin.

Kritična razprava o lurskih dogodkih. I. — III. del. Spisal dr. Jurij Bertrin. Cena: vsi trije deli broširani K 4-40. Knjiga je temveč važnosti, ker se bo ravno letos obhajal jubilej slovitih lurske božje poti. Strokovnjak obravnava po strokovnjaških izkazih in zapiskih o čudežih v Lurdi in doprinaša neizpodbojne dokaze o njihovem nadnaravnem značaju. Pridirjari, kateheti in apologetje bodo v njej našli neizčrpni vir za obrambo vere.

Die Geschichte meines Lebens von Helen Keller. 35. Auflage. Vezano K 7-80. Noben pedagog ne bi smel te knjige, ki je izšla že v 35. izdaji pogrešati. Razvoj slepe in gluhe deklice, ki je po izvanredni vztrajnosti in mojstrski vzgoji tako daleč povzpela, da vzlic pomanjkanju poglavitnih čutov zamore pohajati v se učiti in se in ondi dobro napredovati, je za pedagoga velepučen.

Der heilige Franz von Assisi, von Johannes Jürgensen. Ein Lebensbild. Vezano K 7-20. To je najboljša knjiga znanega danskega konvertita in risatelja. Brezdomno bo našla globoki odmev v naši dobi, ki tako rada proučuje zlasti franciškansko dobo v Italiji in njen svetovni pomen za povzdigo religioznega življenja.

Als sacra. Blätter der heiligen Kunst. 20 Kunstblätter mit Text in Grossquart. K 3-—. Čuditi se mora vsakdo, kako je po tako nizki ceni mogoče tako umetniško opremiti knjigo, kakor je pričujoča. Vsebuje 20 umetniških reprodukcij najslavnejših klasičnikov (Michelangelo, Dürer, Fra Angelico da Fiesole, Raffael itd.) nabožne vsebine. Vrednost knjige povečuje asetično besedilo, pridejano vsaki podobi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.